

Міністерство освіти і науки України
Харківський автомобільно дорожній технікум
Лозівська філія

Дисципліна:
Основи аудиту
ЛЕКЦІЯ 5

1 Організаційний момент

Використовуйте свої знання з основ аудиту.

***Очікуваний результат від вивчення курсу:
Знання аудиту для бухгалтера
дозволить Вам не тільки зрозуміти
сутність процесів, але грамотно
і вчасно зреагувати, прийнявши
ефективне управлінське
рішення.***

2 Актуалізація опорних знань (фронтальне опитування)

1. Дайте визначення термінам “шахрайство”, “помилка”, “маніпуляція обліковими записами”, “фальсифікація бухгалтерських документів і записів”, “невідповідне відображення записів у реєстрах обліку”, “незвичайні операції”.
2. Окресліть відповідальність аудитора при виявленні помилок та шахрайства.
3. Яку відповідальність несе керівництво підприємства, що перевіряється?
4. Які основні процедури виявлення помилок і шахрайства?
5. Які заходи проводяться за обставин, коли існує інформація про наявність помилок та шахрайства?
6. Якими мають бути дії аудитора в разі виявлення помилок і шахрайства?

Дати правильну відповідь на такі поняття

1. Навмисно неправильне відображення господарських операцій та подання на цій основі заздальгідь перекрученої, недостовірної звітної інформації її користувачам – це...
2. Ненавмисне перекручення фінансової інформації в результаті арифметичних чи логічних помилок в облікових записах і групуваннях , недогляду у повноті обліку чи неправильного подання фактів господарської діяльності, наявності та стану майна, розрахунків – це... .
3. Метою складання чого є надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства – це є ...
4. Перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку первинних документів та іншої інформації щодо фінансової господарської діяльності суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх звітності, обліку його повноти і відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам – це...
5. Громадське об'єднання , яке об'єднує на добровільних засадах діючих аудиторів – це...

Відповіді до кросворду

				С
Ш	П		А	П
А	О		У	І
Х	М		Д	Л
Р	И	З	И	К
А	Л	В	Т	А
Й	К	І		
С	А	Т		
Т				
В				
О				

3 Мотивація навчальної діяльності

Лекція 5

Т е м а:

Аудиторський ризик та його складові.

Мета:

Навчальна: закріпити раніше засвоєний матеріал, сформулювати поняття та уявлення аудиторського ризику та його складових.

Виховна: прищепити професійні якості (уважність, охайність, аналітичний погляд на дану тему)

Розвиваюча: розвивати творче мислення та зацікавленість у застосуванні набутих знань.

Методична: застосування різних форм і методів навчання на заняттях з дисципліни «Основи аудиту»

Завдання заняття:

ЗНАТИ: поняття аудиторського ризику та його складових; способи зниження інформаційного ризику користувачам звітності; класифікацію ризиків в аудиті; сутність аудиторського, властивого ризику, ризику контролю та ризику невиявлення; фактори, що впливають на властивий ризик; характерні риси аудиторського ризику, властивого ризику, ризику контролю, ризику невиявлення і підприємницького ризику аудитора.

ВМІТИ: визначити та оцінити властивий ризик та ризик контролю; прогнозувати ризик невиявлення та встановлювати суттєвість відхилень.

План заняття:

1. Внутрішньогосподарський (властивий) ризик.
2. Ризик контролю.
3. Ризик невиявлення (процедурний ризик).
4. Суб'єктивність визначення ризику.
5. Розрахунок аудиторського ризику.
6. Залежність між рівнем ризику і кількістю свідчень.
7. Фактори, які впливають на аудиторський ризик.

4 Сприйняття і засвоєння нових знань

Аудиторський ризик (можуть траплятися назви: *ризик аудиту*, або загальний ризик) полягає у тому, що аудитор може висловити неадекватну думку у випадках, коли в документах бухгалтерської звітності існують суттєві перекручення, інакше кажучи, за неправильно підготовленою звітністю буде зроблено аудиторський висновок без зауважень.

Ризик аудиту має такі три складові: властивий ризик; ризик, пов'язаний з невідповідністю функціонування системи внутрішнього контролю; ризик невиявлення помилок та перекручень.

Аудиторський ризик — це наслідок двох чинників: ризику того, що можуть бути суттєві помилки, а також того, що цих істотних помилок не виявлять.

Суттєвість - це ймовірність того, що застосовувані аудиторські та інші, в тому числі, експертні та інші процедури дозволяють визначити наявність помилки у звітності економічного суб'єкта та оцінити їх вплив на прийняття відповідних рішень її користувачам.

Інформація про окремі активи, зобов'язання, доходи, витрати і господарських операціях, а також складових капіталу вважається суттєвою, якщо її пропуск або перекручення може вплинути на економічні рішення користувачів, прийняті на основі фінансової (бухгалтерської) звітності.

Чим вище рівень суттєвості, тим нижче рівень аудиторського ризику.

Властивий ризик

Властивий ризик

(внутрішньогосподарський) — це імовірність суттєвих перекручень за-лишку за певним бухгалтерським рахунком чи певної категорії операції або можливість перекручень цих показників у комплексі з перекрученнями за іншими рахунками чи операціями, з припу-щенням, що до них не застосовувалися заходи внутрішнього кон-тролю підприємства.

Властивий ризик

ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ

- специфічні особливості діяльності, здійснюваної економічним суб'єктом;
- чесність персоналу економічного суб'єкта, який здійснює керівництво та відповідального за ведення обліку та підготовку звітності;
- досвід і кваліфікація працівників, відповідальних за ведення обліку та підготовку звітності;
- хибність основних угод;
- схильність окремих статей балансу неправильного поданням, особливо, якщо за цими статтями були проведені виправлення в попередньому періоді;
- виконання незвичайних і комплексних угод, особливо ближче до кінця року.

Властивий ризик

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ

- особливості функціонування та поточного економічного становища галузі, в якій діє економічний суб'єкт;
- зміна попиту з боку замовників;
- зміна методу облікової оцінки, що виникло в результаті виходу нового нормативного документа;
- технологічні досягнення в галузі;
- фактори, що впливають на галузь в цілому.

РИЗИК КОНТРОЛЮ

Ризик, пов'язаний з невідповідністю функціонування системи внутрішнього контролю (ризик контролю) — це ризик неефективності внутрішнього контролю, що може призвести до помилок та перекручень у залишках бухгалтерських рахунків чи операцій.

РИЗИК КОНТРОЛЮ

Система бухгалтерського обліку - це упорядкована система збору, реєстрації та узагальнення інформації в грошовому вираженні про майно і зобов'язання організацій і їхньому русі шляхом суцільного, безперервного і документального обліку всіх господарських операцій.

Система внутрішнього контролю - це сукупність організаційних заходів, методик і процедур, використуваних керівництвом особи в якості засобів для впорядкованого і ефективного ведення фінансово-господарської діяльності, забезпечення збереження активів, виявлення, виправлення і запобігання помилок і спотворення інформації, а також своєчасної підготовки достовірної фінансової (бухгалтерської) звітності.

Ризик контролю

Що повинен перевірити аудитор?

- здійснення операцій проводиться по загальному або спеціальним дозволом керівництва;
- чи своєчасно ведеться облік всіх операцій та інших подій в точних суми, на належних чи рахунках і в належні звітні періоди з тим, щоб зробити можливою підготовку фінансової (бухгалтерської) звітності відповідно до встановленого порядку;
- яка можливість доступу до активів та записів, чи тільки з дозволу керівництва;
- чи регулярно складання врахованих активів з активами, що є в наявності, і чи вжито належних заходів щодо будь-яких розбіжностей.

РИЗИК КОНТРОЛЮ

Які уявлення про систему бух. обліку і внутрішнього контролю він при цьому отримає?

- основні групи і типи операцій, здійснюваних аудіруємим особою;
- способи ініціювання таких операцій;
- основні реєстри бухгалтерського обліку, методи систематизації та зберігання первинних документів і рахунки бухгалтерського обліку, які використовуються при підготовці фінансової (бухгалтерської) або іншої звітності;
- процес ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової (бухгалтерської) звітності від моменту ініціювання важливих операцій та інших подій до моменту їх включення до фінансової (бухгалтерської) звітності.

Чим ефективніше система внутрішньогосподарського контролю, тим нижче рівень ризику контролю.

Ризик невиявлення

Ризик невиявлення помилок (процедурний ризик) полягає у тому, що аудиторські процедури підтвердження не завжди можуть виявити помилки, що існують у залишку за повним рахунком.

Ризик невиявлення відрізняється від властивого ризику і ризику контролю тим, що дані ризики існують незалежно від аудиторської перевірки фінансової звітності і визначаються особливостями здійснюваної діяльності підприємства, а також специфікою окремих операцій.

Прийнятий аудиторський ризик

Прийнятний аудиторський ризик (ПАР)

виражає міру готовності аудитора надати позитивний висновок без застережень за умови, що ймовірність існування суттєвих помилок у фінансовій звітності клієнта після проведення аудиту не перевищує величини ПАР, яка може коливатися в межах від 0 до 1 (або від 0% до 100%). Практично аудитор завжди прагне мінімізувати значення ПАР, оскільки високе значення цього показника загрожує фінансовими втратами у випадку конфлікту з клієнтом, а також падінням іміджу аудитора (аудиторської фірми)

Розрахунок аудиторського ризику

Міжнародними і національними нормативами аудиту передбачено моделювання аудиторського ризику. Орієнтовна модель аудиторського ризику може мати вигляд такого алго-ритму:

$$\text{ПАР} = \text{ВР} \cdot \text{РК} \cdot \text{РН},$$

де ПАР — прийнятний аудиторський ризик
(Desired audit risk);

ВР — внутрішньогосподарський ризик (Inherent risk);

РК — ризик контролю (Control risk);

РН — ризик невиявлення (Detection risk)

5 Закріплення нових знань

**Практичне завдання
на закріплення нового матеріалу
в папці «Роздатковий матеріал»
складається
із завдання і задачі**

6 Підсумки заняття

Сюжетний ланцюжок

Що знаю?

Що вмію?

Що нового дізнався?

І над чим потрібно попрацювати?

7 Домашнє завдання

Законспектувати СРС Рівень прийнятного ризику. Ризик виявлення. Визначення оцінки величини ризику від рівня оцінки внутрішнього контролю. Взаємозв'язок між ступенем ризику і рівнем істотності.

Література:

1.Виногорова М.О. Аудит: навч.посіб./М.О.Виногорова, Л.І.Жиднєєва – К.: «Центр учбової літератури», 2014.- 656с. [ст. 122-125].

2. Аудит в Україні. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту. / За ред.проф Немченко В.В., Редько О.Ю., Підручник. – К.: Центр літератури, 2012. – 536 с. [ст. 241- 251].

Дякую за роботу

